

ұйымдарының жиынтық меншік капиталы 468 млрд. теңгені құрап, өткен жылғымен салыстырғанда 14%-ға артқан[2]. Есептік жылда сақтандыру және қайта сақтандыру ұйымдары сақтандыру келісім шарттары бойынша жалпы сомасы 95 млрд. теңгеге тең өтемақы төлеген және өткен жылмен салыстырғанда өсімі 7%-ға жетті. Қазақстанның БЭК-ке және БСҰ - ға өтуі елдің сақтандыру нарығына шетелдік инвестициялардың құйылуына жол ашады, әйтсе де бұл шұғыл жүзеге асатын құбылыс емес.

Осы жылдан бастап міндетті сақтандыру түрлері оңтайландырылып заңға өзгерістер енгізілді. Еске сала кететін болсақ 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап Қазақстанда электронды сақтандыру жүзеге асырыла бастады, және осының аясында онлайн - режимде электронды полистерді сақтандыру ұйымдарының сайттарында сатып алу жүргізіле бастады. Тек бірінші тоқсанның өзінде жылдық көлемнің 20 пайызы сатылымға түскен. Бұл онша жақсы көрсеткіш емес, себебі тұтынушылардың да наразылығын тудыратын жайыттар да орын алған. Мемлекеттік базадағы ақпараттардың анық болмауы, соның бір мысалы.

Осыдан бұрын да көтерілген мәселелердің бірі - міндетті медициналық сақтандыру. Сақтандырудың бұл түрі барлық дамыған елдерде жақсы тараған, және де біздің де сақтандыру нарығымызға қосар үлесі мол болады. 2020 жылдың қаңтарынан бастап міндетті медициналық сақтандыру толығымен қызметін бастап, алғашқы нәтижелерін халық сезіне жатар, әзірше жиналған қордың көлемі өте ауқымды болғанымен, бұл механизмді оңтайлы іске қосу уақыттың еншісінде. Сондай ақ, болашақта сақтандыру нарығына кіретін шетелдік компаниялардың әкелетін жаңа лебі сақтандыру нарығын жоғары дәрежеге көтереді, әрине өз талаптарымызды нақты қоя білсек нарықта үлкен жетістіктерге қол жеткізуге болады.

Әдебиеттер

1. Воробьева С.М. Страхование// Болашақ .- Караганды , 2015.№2.-232с.
2. Сайт Первого банковского форума. Электронный ресурс.-Режим доступа: banker7kz/index.php/topic/34536-ao-strah

Toktassova S.S., 2nd year student (Y.A. Buketov Karaganda State University)
Scientific supervisor – PhD in Economics, assistant professor Elchibaeva A.A.

THE IMPORTANCE OF TAX CONTROL IN MODERN CONDITIONS

Tax control is a comprehensive and purposeful system of economic and legal actions of the competent public authorities, which is based on tax legislation and aimed at collecting and analyzing information on the fulfillment by taxpayers of the obligation to pay taxes.

The purpose of the tax control is to identify facts about violation of tax legislation, to suppress them, to assure the reliability of data on the completeness and timeliness of taxes and fees? As well as to verify the legality of operations and actions and to hold taxpayers accountable.

Tax control is an essential condition for the functioning of the tax system. In the absence or low efficiency of tax control, it is difficult to expect that taxpayers will pay taxes and fees in full and on time. Thus, tax control allows to replenish the state budget and discipline taxpayers.

Taxes are the main source of the state's existence and therefore it is extremely interested in all its requirements laid down in the relevant of tax legislation to be implemented properly. This applies not only to taxpayers, but also to other persons involved in the organization and implementation of taxation.

The subjects of tax control constitute the tax authorities of the state, which have the use of the exceptional right to conduct tax audits.

The objects of tax control could be persons who are legally assigned tax legislation.

The subject of tax control is the fulfillment by the audited person of the duties assigned to him by tax legislation.

Tax control is one of the most well-organized types of state control. The material interest of the state, permeating the entire sphere of tax control is explained by the fact that tax evasion is a problem that prevails over all other problems of both economic and social sector. Basically, tax control is executed through the activities of executive authorities, and more specifically, through the activities of state tax authorities.

According to the Committee on the legal statistics and special accounts of the state office of public Prosecutor of Republic of Kazakhstan, the number of criminal cases instituted for tax evasion is: 2017 - 677 cases out of 73 105 tax audits; 2018 - 463 cases out of 76 794 tax audits; 2019 - 295 cases out of 42 018 tax audits.

Thus, tax revenues to the budget of the Republic of Kazakhstan for 2017 constitutes 6.8 trillion tg, which is 58.9% of the state budget revenue structure. Tax revenues, because of the ongoing optimization, grew up 16.2% or 1.1 trillion tg., up to the level of 7.9 trillion tg in 2018. Over 8 trillion tg of taxes was received by the state budget in 2019, but despite the reduction in prices for some individual export items, the plan for tax revenues to the state budget was implemented by 102%. Also, according to the results of 2019, by conclusion of estimates of the Accounts Committee, possible losses of the republican budget from poor tax and customs administration amounted to 6.5 billion tenge.

The President of the Republic of Kazakhstan in his 2019 Nation Address instructed to exempt all enterprises, microbusiness and small business entities from the income tax, which will lead to a budget loss of more than 200 billion tenge in 2020. However, these losses are planned to be compensated by improving tax and customs administration.

Nowadays, tax control is an important component of all tax administration in the Republic of Kazakhstan, since the timely and full inflows of taxes and other obligatory payments to the budget depends on the coordinated and proper work of tax authorities.

References:

1. Code of the Republic of Kazakhstan “On taxes and other obligatory payments to the budget” (Tax Code);
2. https://www.akorda.kz/ru/addresses/addresses_of_president/poslanie-glavy-gosudarstva-kasym-zhomarta-tokaeva-narodu-kazahstana President of Kazakhstan Kassym-Jomart Tokayev’s State of the Nation Address;
3. <http://ranking.kz/ru/a/reviewsm> Statistics of tax revenues to the budget of the Republic of Kazakhstan;
4. <https://www.zakon.kz/4989468-nalogovye-postupleniya-v-byudzheth-rk-za.html> Statistics of tax revenues to the budget of the Republic of Kazakhstan;
5. https://www.inform.kz/ru/boleev-6-trln-tenge-nalogov-postupilo-v-byudzheth-za-9-mesyacev-2019-goda_a3580380 Status of tax revenues to the state budget for 2019.

Шакмурат У.Н., 1 курс студенті (академик Е.А. Бөкетов атындағы ҚарМУ)
Ғылыми жетекшісі - э.ғ.м., оқытушы Сейдіғазым Е.О.

ЕЛІМІЗДІҢ ЭКОНОМИКАСЫН ДАМУДАҒЫ ҚАРЖЫ МЕН НЕСИЕНІҢ РӨЛІ

Ұлттық экономиканың жоспарлы экономикадан нарықтық қатынастар негізіндегі экономикаға өтуіне байланысты еліміздің қысқа мерзімді кезеңде әлем таныған дамуының елдер қатарына қосылуы үшін ұзақ мерзімді стратегиялармен жақсы жасалған мемлекеттік бағдарламалардың алатын орны, жалпы экономиканы жоспарлауда еліміз үшін қажет басымсалаларды дамыту бүгіндегі маңызды қызметтің бірі болып табылады.

Экономика ұлттың дамуының басты басымдылығы, ал экономикалық өсімнің тұрақты дамуы және мемлекеттің әлемдік рыноктағы орны бүгінгі жаһандану заманында ел экономикасының бәсекеге қабілеттілігі арқылы анықталады. Сондықтан ендігі жерде Қазақстан Республикасының және ұлттық экономика салаларының алдындағы негізгі міндеті бәсекеге қабілетті экономиканың қалыптастыру болып табылады. Мемлекеттің бәсекелестік қабілеті елдің халықаралық аренадағы рөлі мен беделінің артуынан, мемлекеттің өз азаматтарының өзекті проблемаларын шешу қабілетінен, мемлекет ұстанатын қызметтер мен өнеркәсіп өнімдерінің сапасының әлемдік деңгейде артуымен көрініс табады.

Қазақстан экономикасының дамуының қазіргі кезеңінде Қазақстан қаржы секторы оның қалыптасуының сапалы жаңа деңгейіне көшті. Болашақта оның табысты жұмыс істеуінің негізін құруға бағытталған көптеген реформалар жүзеге асырылды. ТМД-ның басқа елдерімен салыстырғанда бүгінгі Қазақстанның қаржы жүйесі реформаланып, бұрынғы кеңестік елдерден бірнеше жыл бұрын қаржы секторын дамыту тұрғысынан алда.

Қазақстанның қаржы жүйесі негізгі халықаралық стандарттарға сәйкес келеді. Қаржы жүйесінің ең дамыған секторы банк секторы болып табылады. Қазақстанның банк жүйесі бұрынғы кенес одағының елдеріндегі ең мықты мемлекеттің бірі болып қала береді. Жалпы банк активтері республика ЖІӨ-нің шамамен 10%-ын құрайды, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚРҰБ) елдегі коммерциялық банктердің қызметін қолдау үшін жеткілікті қаржы жинақтайды. Банк